

Haneke dizlerini dövdü

“Güzelliğin On Par’ Etmez” filmiyle Altın Portakal’ın En İyi Film Ödülü’nü alan Hüseyin Tabak, hocası Michael Haneke’nin filminden çok etkilendiğini söylüyor

Altın Portakal’ın galibi *Güzelliğin On Par’ Etmez*, Avusturya’daki Kürt-Türk mülteci bir ailenin kimlik ve aidiyet sorunlarını bir çocuğun gözünden anlatıyor. Aşık Veysel ezgileri, eski bir gerilla olan baba ile Türk milliyetçiliğine savrulan büyük oğlu arasındaki çatışmaya merhem olabilir mi? Hapiste yalnızlığı örter, Veysel’in ilk aşkı ilan etmesine yardımcı olur mu?

Müziğin bileştirici gücüyle hayatın keşmekeşinden bir çıkış yolu arayan film, keder ve umut dolu bir palet sunuyor seyirciye. En İyi Film ve En İyi Senaryo da dahil olmak üzere altı dalda Altın Portakal kazanan filmin yönetmeni Hüseyin Tabak’la sineması ve kimlik sorunları hakkında konuştuk.

» *Güzelliğin On Par’ Etmez*, 12 yaşındaki Veysel’in naif hayal dünyası ile mülteci bir ailenin Avusturya’daki zorlu yaşam mücadelesi arasındaki kontrast üzerine kurulu. Hangisi daha zordur; ilk aşk mı, hayatın yükleri mi?

Göç eden aile sadece valizini toplayıp gelmiyor. Kendi problemlerini de getiriyor ve geldiği yerde yeni problemlerle karşılaşılıyor. Bu normal bir insan için zorken, 12 yaşındaki bir çocuk için daha da zor. Bu zorluklara katlanmak Veysel için de kolay değil. Nefes alamıyor ama aynı zamanda ilk aşkı tatması öyküye bir zıtlık sunuyor.

» **Kimlik, dil ve aidiyet meseleleri filmin omurgasını oluşturuyor. Neden bütün bu netameli konuları Veysel’in gözünden anlatıyorsunuz?**

Bir şeyi yapacaksın tam yapacaksın. Çocuğun bakışını da doğru yansıtmak gerekiyor. Ben Kürt’üm ama “Biz Kürtler şöyle ezildik” diyemem bu hikâyede. Çocuk için önemli olan annesi, babası, ilk aşkı. Türkiye’de olup bitenler onu ilgilendirmiyor. Büyüdükçe soru sormaya başlar ama yaşı daha çok erken.

» **Filmdeki “Sen de çok güzel Türkçe konuşuyorsun ama Kürt’sün” repliği gösterimde tepki çekti. Neydi insanları rahatsız eden bu sessiz cümlede?**

Ben böyle bir tepki bekliyordum aslında. Ama tepkilere tepki gelmesi benim için çok hoştu. Filminden sonra tartışmalar olması doğal. O tepkiyi verenler de kafasına yerleştirilen ideoloji yüzünden o duvarları aşamıyor.

» **Bu hikâye Türkiye’de de**

Siz bunu nasıl yapıyorsunuz

Altı yıl Michael Haneke’den sinema dersleri almışsınız. Haneke sert bir yönetmendir, peki nasıl bir eğitimi?

Haneke öğrencilerinin de kendi gibi olmasını beklemez. Yaptığın işi doğru ve inanarak yapmanı, kendini vermeni bekler. Bunu bende gördüğü için bizim ilişkimiz çok iyiydi. Kısa filmlerimle başladığı aslında; *Cheese*’i izleyince hiç yapmadığı bir şey yapıp elimi sıktı. Bana istediğim gibi filmler yapmamı, ama belli bir yaşta sonra kendi el yazımı bulup onunla yazmamı öğütledi.

» **Haneke, *Güzelliğin On Par’ Etmez*’i izledi mi?**

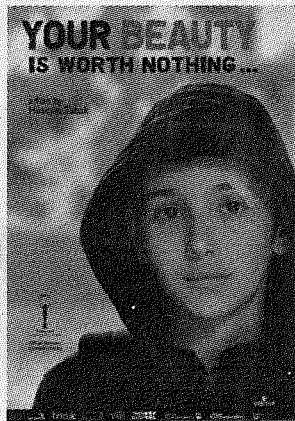
Tabii. Film bitince ayağa kalkıp bana sarıldı. Sonra oturup dizine vura vura “Mr. Tabak, siz bunu nasıl yapıyorsunuz” dedi. Aslında

onun tarzı bir film değil tabii ki. Ama onu da etkiledi, o da insan. Benim tarzımda film yapmamasının nedeni de aslında yapamaması. “Mr. Tabak, ben bu tarz film yapıyorum. Yapmaya da devam edeceğim. Yetmişimden sonra tarzımı değiştirmeye gücüm de yok, zamanım da yok” diyor.

» **Her ne kadar Haneke sinemasıyla aranızda derin farklar olsa da Haneke’nin vazgeçilmez iletişimliliği temasını, öykünün merkezinde izliyoruz. Öte yandan, müzik**

kullanmaktan bu kadar imtina eden bir yönetmenin öğrencisi, kalkıp müziğin birleştirici gücü üzerine bir film çekiyor. İronik değil midir?

Haneke müzik kullanır ama sahnede çalınır. *Aşk/Amour*’da ilk kez, konser sahnesinde başlayan müziğin durmadan devam etmesini görüyoruz. Yaşlanıyor belki, bilmiyorum. Bende de Aşık Veysel, çocuğun dinlediği müzik olarak var. Benim için tek Haneke yok ki. Bu benim stilim, kendisi de çok beğeniyor. Benim için önemli olan dürüst olmak ve seyirciyi kandırmamak.

anlatılabilir mi? Anadili Kürtçe olan Veysel, okulda Türkçe öğrenmeye çalışacak ve yine ilk aşkına yaşanamayacağı dil uçurumu yüzünden.

İnsanın yaşadığı ülkedeki dili öğrenmesi lazım. Başbakan Erdoğan Almanya’ya geldi, “Asimile olmayın” dedi. Bunu diyor ama ülkesinde buna izin vermiyor. Bu

dünyada çok güzel örnekler var ülke olarak: Güney Afrika’da 27 tane resmî dil var mesela. Benim bir oğlum var. Kürtçem çok iyi değil, eşim de Türk. Evde Türkçe konuşuyoruz. Çünkü Türkçe öğrenmesini istiyoruz, Alıncayı zaten öğrenir. Türkçe bilmese kültürümüzü öğrenemeyecek. Kürtler, Türkçe öğrensin demek

istemiyorum ama burada yaşadıklarına göre öğrenmeleri lazım.

» **Gidenler buradaki çatışmaları götürürken, bir yandan da müziği, kültürlerini de taşıyorlar.**

Evet, hayat kötü değil. Aşık Veysel var, Ahmet Kaya var, Yılmaz Güney var. Yurt dışında çok başka

bir hayat yaşıyoruz, ama babamın köyüne gittiğimde kendi köyümde olduğumu hissediyorum. Ama bir yanımız da orada.

» **Siz Veysel kadar zorluk yaşadınız mı orada?**

Benim Alıncam kötü olduğundan notlarım da çok kötüydü. Almanya’da hiç yabancılık, düşmanlık hissetmedim ama Avusturya’da hissettim. Bu filmi izleyen Avusturyalılar, ailelerin sınır dışı edilmesine takılacak.

» **Ailelerin sebepsiz, apar topar sınır dışı edilmelerine mi?**

Evet. Avusturya’da geceleri gelip bir şey söylemeden aileyi sınır dışı ediyorlar. Veysel’i oynayan Abdülkadir üç kere atlattı bunu. Notları çok iyi olduğu için sınır dışı etmediler. Orada mülteciysen, her an seni atabilirler. Adamlar, uçak boş gitmesin diye bakıyor; 20 kişilik yer varsa 20 kişi topluyorlar.

» **Peki, neden Aşık Veysel?**

Ben Maraş’ın Kaşanlı köyünden geliyorum. Bizim köyden çok Aşık çıkar. Ben de onlarla büyüdüm. Aşık Veysel bizim köylü değil. Büyükler, o da bizim köyden geçti derler ama ben inanmıyorum. Etkisi çoktur bizde.

» **Filmin sonunda Yılmaz Güney’le Charlie Chaplin’e teşekkür ediyorsunuz. Tamamen ayrı iki tarz ve duruştan bahsediyoruz. Nasıl etkileri vardır sizde?**

Çok duygusal bir gece kafama esti; sinemacı olmaya karar verdim. O süreçte Chaplin’le tanıştım ve beni çok etkiledi. Sonra kendi kültürümde ne var diye bakarken, Yılmaz Güney’e takıldım. Farklı zamanlarda yaşadılar ama çok ortak noktaları var. İkisi de çok hümanist. Bu film de çok hümanist. Ben Türk seyirciye desem ki “Dağda gerilla olarak savaşan bir adam türkü söyleyecek ve sen ağlayacaksın” bana gülerler. Ama hepsi ağıladı.

» **Bir de Yılmaz Güney belgeseli üzerinde çalışıyorsunuz galiba...**

İki senedir çalışıyorum, seneye çekimler başlayacak. Klasik bir belgesel olmayacak, bir yolculuğa çıkılacak. Aynı zamanda ünlü sinemacılar Yılmaz Güney’i anlatacak. Haneke var, Costa Gavras, Wim Wenders, Alejandro González Inárritu var. 2014’e, Yılmaz Güney’in 30’uncu ölüm yıldönümüne yetiştirmeye çalışacağız.

